

Przedmiot: Kliniczne podstawy fizjoterapii w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej

I. Informacje ogólne

Jednostka organizacyjna	Wydział REHABILITACJI Katedra: Fizjoterapii Klinicznej
Nazwa przedmiotu	Kliniczne podstawy fizjoterapii w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej
Kod przedmiotu	FV-62
Język wykładowy	Polski
Rodzaj kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Poziom kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia)	Studia jednolite, magisterskie
Rok studiów	IV
Semestr	7
Liczba punktów ECTS	3
Imiona i nazwiska wykładowców	prof. dr hab. Aleksandra Truszczyńska-Baszak aleksandra.truszczyńska@awf.edu.pl mgr Szymon Dziekański dr Krzysztof Dudziński mgr Michał Kozdroń dr Bartosz Wysoczański
Program (programy) studiów, w którym realizowany jest przedmiot	FIZJOTERAPIA
Sposób realizacji zajęć (stacjonarny, uczenie się na odległość)	Stacjonarny
Wymaganie wstępne i dodatkowe	Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii funkcjonalnej człowieka, anatomii palpacyjnej, kinezylogii, kinezyterapii, biomechaniki

II. Informacje szczegółowe

Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studenta z rolą fizjoterapii w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej
C2	Przedstawienie wybranych zagadnień z zakresu podstaw fizjoterapii w aspekcie ortopedii, traumatologii, i medycyny sportowej
C3	Przygotowanie studenta do samodzielnego badania, dobierania środków leczniczych i wykonywania zabiegów z zakresu fizjoterapii w ortopedii, traumatologii, i medycynie sportowej, ze szczególnym uwzględnieniem terapii manualnej
C4	Zapoznanie studenta z postępowaniem leczniczym w wybranych urazach z zakresu ortopedii, traumatologii i medycyny sportowej

Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu

Efekty uczenia się - standard	Efekty uczenia się przedmiotowe	Odniesienie do celów	Charakterystyki drugiego stopnia PRK
Wiedza			
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: O.W1 problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	1. Posiada rozszerzoną wiedzę z zakresu anatomii funkcjonalnej, szczególnie układu mięśniowo-szkieletowego 2. Potrafi określić właściwości biomechaniczne i biofizyczne poszczególnych tkanek, i komórek w aspekcie czynników, która na nie działają	C1, C2,C3,C4	P7SM_WG
O.W10 zagadnienia z zakresu diagnostyki funkcjonalnej na potrzeby fizjoterapii, planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz kontrolowania jego efektów – w stopniu zaawansowanym;	1. Rozumie zależności przyczynowo - skutkowe procesów patologicznych 2. Potrafi wykonać badanie pacjenta na potrzeby fizjoterapii uwzględniając przy tym specyfikę i rodzaj urazu 3. Potrafi zaplanować postępowanie terapeutyczne w zależności od rodzaju urazu, czy dysfunkcji 4. Potrafi weryfikować efekty swojej pracy w zakresie działań terapeutycznych	C2,C3,C4	P7SM_WG P7SM_WK
D.W1 etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg dysfunkcji narządu		C2,C3,C4	P7SM_WG

ruchu w zakresie: ortopedii, traumatologii i medycyny sportowej, reumatologii, neurologii i neurochirurgii oraz pediatrii i neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii			
D.W2 zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najważniejszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii, traumatologii i medycyny sportowej, reumatologii, neurologii i neurochirurgii oraz pediatrii i neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym stosowanie środków fizjoterapii;		C2,C3,C4	P7SM_WG P7SM_WK
Umiejętności			
W zakresie umiejętności absolwent potrafi: O.U1 wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii;	1. Przeprowadza wywiad i badanie funkcjonalne pacjenta u pacjentów z dysfunkcjami układu ruchu 2. Zna podstawowe i zaawansowane techniki charakterystyczne dla różnych metod terapeutycznych stosowanych w fizjoterapii ortopedycznej, traumatologii i sportowej 3. Dostosowuje badanie do zmieniającego się w czasie stanu pacjenta. 4. Dobiera właściwe zaopatrzenie ortopedyczne w zależności od dysfunkcji	C2,C3,C4	P7SM_UW
O.U3 tworzyć, weryfikować i modyfikować	5. Tłumaczy zasadność zastosowania wybranego zaopatrzenia	C2,C3, C4,	P7SM_UW

programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji;			
O.U4 kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego ;		C2,C3,C4	P7SM_UW P7SM_UK
O.U5 dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie rehabilitacji oraz poinstruować pacjenta, jak z nich korzystać;		C2,C3, C4	P7SM_UW P7SM_UK
D.U1 przeprowadzić szczegółowe badanie dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne układu ruchu oraz zapisać i zinterpretować jego wyniki;		C2,C3,C4	P7SM_UW P7SM_UK
D.U4 dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po urazach w obrębie tkanek miękkich układu ruchu leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach w obrębie kończyn		C2,C3,C4	P7SM_UW

(stłuczeniach, skręceniach, zwichnięciach i złamaniach) leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach kręgosłupa bez porażen oraz w przypadku stabilnych i niestabilnych złamań kręgosłupa;			
D.U6 dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie fizjoterapeutyczne przed- i pooperacyjne u osób po rekonstrukcyjnych zabiegach ortopedycznych, w tym po zabiegach artroskopowych i po endoprotezoplastyce;		C2,C3,C4	P7SM_UW
Kompetencje społeczne			
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do: O.K6 korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	1. Umie łączyć wiedzę z różnych dyscyplin naukowych 2. Potrafi patrzeć na pacjenta holistycznie, uwzględniając różne aspekty powstawania i leczenia dysfunkcji 3. Śledzi doniesienia naukowe na temat stosowania i efektów leczenia różnych metod fizjoterapeutycznych w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej	C1,C2,C3	P7SM_KK P7SM_KR
O.K7 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także	1. Potrafi określić zakres swoich kompetencji w wielodyscyplinarnym zespole leczącym oraz zna zakres kompetencji innych członków zespołu rehabilitacyjnego. 2. Umie uzasadnić konieczność współpracy z zespołem terapeutycznym w procesie usprawniania. 3. Umie przedstawiać swoje opinie na temat usprawniania pacjentów, oraz	C2	P7SM_KK P7SM_KO P7SM_KR

w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	innych aspektów zawodowych. 4. Rozumie zasadność dyskusji pomiędzy innymi fizjoterapeutami, na temat danego przypadku klinicznego. 5. Prowadzi dokumentację medyczną		
O.K9 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	1. Stosuje zasady BHP w pracy z pacjentem. 2. Prawidłowo asekuruje pacjenta.	C1, C2	P7SM_KK P7SM_KR

Treści programowe			
Treści programowe	Tytuł wykładu	Odniesienie do efektów uczenia się ze standardu / przedmiotowych	Odniesienie do celów przedmiotu
Wykłady			
TP1	Procesy gojenia się tkanek miękkich i kości.	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 O.K6/1,2,3 O.K7/1,2,3,4,5	C1,C2
TP2	neuromechanika obwodowego układu nerwowego, , uszkodzenia nerwów obwodowych, testy napięciowe nerwów obwodowych, dermatomy, mm wskaźnikowe, odruchy, objawy przy dyskopatii szyjnej i lędźwiowej oraz dysfunkcjach górnego odcinka szyjnego kręgosłupa (C0/1/2).	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 O.K6/1,2,3 O.K7/1,2,3,4,5	C1,C2
TP3,4	Traumatologia: złamania, zwichnięcia i skręcenia stawów, urazy tkanek miękkich – sposoby leczenia ze szczególnym uwzględnieniem fizjoterapii.	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 O.K6/1,2,3 O.K7/1,2,3,4,5	C2,C3,C4
TP5,6	Choroba przeciążeniowo-zwyrodnieniowa stawów obwodowych – sposoby leczenia (m.in. alloplastyka stawów) ze szczególnym	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4	C2,C3,C4

	uwzględnieniem fizjoterapii.	DW2/1234 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2	
TP7,8,9	Choroba przeciążeniowo-zwyrodnieniowa kręgosłupa – sposoby leczenia w poszczególnych typach uszkodzeń (m.in. dyskopatie, stenozy, niestabilność) ze szczególnym uwzględnieniem fizjoterapii.	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2	C2,C3,C4
TP10,11	Traumatologia układu ruchu - kończyna dolna ze szczególnym uwzględnieniem urazów sportowych: -podstawowe wiadomości na temat uszkodzeń w obrębie: stawu biodrowego, kolanowego i skokowego, kości i struktur tworzących staw. -poszerzenie wiadomości z ćwiczeń np. dokładny podział złamań, skręceń, uszkodzeń więzadeł -omówienie urazów sportowych w obrębie kończyny dolnej np. inwersja stopy, uszkodzenie więzadeł w kolanie, kolano skoczka biegacza, osgood itp.	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2	C2,C3,C4
TP12,13	Fizjoterapia w osteoporozie.	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3	C2,C3,C4

		O.K71,2,3,4,5 O.K91,2	
TP14,15	Traumatologia układu ruchu – kończyna górna, ze szczególnym uwzględnieniem urazów sportowych	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2	C2,C3,C4
Ćwiczenia/ zajęcia praktyczne			
TP16	Choroba dyskowa odcinka szyjnego i lędźwiowego kręgosłupa, Stenoza lędźwiowa Kregozmyk	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 OU.1/1,2,3,4,5,6 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2	C2,C3,C4
TP18	Anatomia obwodowego układu nerwowego, neuromechanika, uszkodzenia nn obwodowych, testy napięciowe nn obwodowych, dermatomy, mm wskaźnikowe, odruchy, objawy przy dyskopatii szyjnej i lędźwiowej oraz dysfunkcjach górnego odcinka szyjnego kręgosłupa (C0/1/2).	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 OU.1/1,2,3,4,5,6 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2	C2,C3,C4
TP24	Zasady bezpieczeństwa pracy z pacjentem (asekuracja, pacjenta podczas chodu, schodów, badania przy łóżku np. po której stronie badać przy danym schorzeniu czy	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 OU.1/1,2,3,4,5,6	C2,C3,C4

	na którą stronę sadzać Pomiar tętna jako parametr określający zmęczenie pacjenta, gdzie badać, jak interpretować Anatomia (mięśnie, rodzaje ruchu w stawach, nerwy itp.)	O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2	
TP25	Karta badania ortopedycznego pacjenta (wywiad, podstawowe badanie np. skala Loveta, zakresy ruchomości itp.) Pionizacji (od czego zaczynamy, kiedy rozpoczynamy itp.) Obsługa szyny CPM Podstawowe rodzajów złamań i urazów kończyny dolnej na podstawie zdjęć RTG	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 OU.1/1,2,3,4,5,6 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2	C2,C3,C4
TP26	Fizjoterapia i prewencja przeciążeń kończyny górnej Kompleks barkowy i jego fizjoterapia, kompensacje, planowanie leczenia	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 OU.1/1,2,3,4,5,6 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2	C2,C3,C4
TP27	Wybrane metody i techniki leczenia urazów barku	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 OU.1/1,2,3,4,5,6 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6	C2,C3,C4

		O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2	
TP28	Praktyczne zastosowanie fizjoterapii w leczeniu pacjentów z entezopatiami, zespołem Sudecka, zespołami cieśni i z przykurczem Dupuytren'a.	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 OU.1/1,2,3,4,5,6 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2	C2,C3,C4
TP29	Praktyczne zastosowanie fizjoterapii w leczeniu pacjentów po urazach nerwów obwodowych.	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 OU.1/1,2,3,4,5,6 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2	C2,C3,C4

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne		
Treści programowe	Metoda dydaktyczna	Odniesienie do efektów uczenia się ze standardu / przedmiotowych

Wykłady: TP1-TP15	Wykład informacyjny, opis, wykład problemowy	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2
Ćwiczenia: TP16-TP3	pokaz czynności z udziałem pacjenta, pokaz z objaśnieniem, dyskusja, wyjaśnienia, studium przypadku, ćwiczenia utrwalające	O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 OU.1/1,2,3,4,5,6 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2
Środki dydaktyczne: Zajęcia teoretyczne (wykłady) - prezentacje tematyczne (komputer, rzutnik multimedialny) Zajęcia praktyczne (ćwiczenia) - pokaz czynności z udziałem pacjenta, pokaz z objaśnieniem, ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, wyjaśnienia, studium przypadku, ćwiczenia utrwalające;		

Metody i kryteria oceniania		
Odniesienie do efektów uczenia się ze standardu / przedmiotowych	Treści programowe (TP)	Typy/ Metody oceniania D – oceniane diagnostyczne, F- ocenianie formujące, P – ocenianie podsumowujące * lub wybór z załączonej listy walidacji wyników
O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 O.U3/1,2,3,4,5,6,7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6	Wykłady: TP 1-15	Obecność na wykładach

D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2		
O.W1/1,2,3 O.W10/1,2,3,4 D.W1/1,2,3,4 DW2/1234 OU.1/1,2,3,4,5,6 O.U3/1,2,3,4,5,6, 7,8 O.U4/5,6 O.U5/7 D.U1/4,5,6 D.U4/1/2,3,4,5,6 D.U6/1,2,3,4,5,6 O.K61,2,3 O.K71,2,3,4,5 O.K91,2	Ćwiczenia: TP 16-30	Obecność na ćwiczeniach Zaliczenie wejściówek i karty badania wybranych chorych

*D – ocena przypadku, rozpoznanie, F – sprawdzian pisemny, dyskusja, obserwacja, P - egzamin pisemny lub wybór z załączonej walidacji wyników.

Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe
Literatura obowiązkowa: 1. Backup K.: Testy kliniczne w badaniu kości, stawów, mięśni. PZWL 2007. 2. Ciborowski D.: Testy Kliniczne w fizjoterapii. Badanie narządu ruchu. - praktyczny przewodnik po metodach badania układu mięśniowo-szkieletowego. 2022 3. Donatelli R.: „Rehabilitacja w sporcie”, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011. 4. Gaździk T.: Ortopedia i traumatologia. (1, 2), PZWL 2010. 5. Kwolek A.: Rehabilitacja Medyczna. tom I i II, wyd. 2., Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2011, 2013. 6. Maxey L., Magnusson J., Pooperacyjna rehabilitacja pacjentów ortopedycznych, DB Publishing, 2018. 7. McMahon P. J.: ”Medycyna sportowa”, PZWL, Warszawa 2009. 8. Milanowska K., Dega W.: Rehabilitacja Medyczna. Warszawa PZWL, wyd. 4., 2003. 9. Mumenthaler M, Schliack H. (red.): Uszkodzenia nerwów obwodowych, PZWL, Warszawa, 1998. 10. Skolimowski T., <i>badania czynnościowe narządu ruchu w fizjoterapii</i>, AWF Wrocław 2009 11. Szprynger J., Sozańska G.: Neuromobilizacje, Kined, Warszawa, 2013 12. Wiktora Degi ortopedia i rehabilitacja. Red Jacek Kruczyński 2023 Literatura uzupełniająca: 13. Evjenth O., Gloeck C.: Lokalizacja objawów w obrębie kręgosłupa i kończyn. Wydawnictwo Rolewski 2002. 14. Lephart SM. Fu FH. (Ed's):” Proprioception and Neuromuscular Control in Joint Stability”, Human Kinetics, Illinois 2000

15. Mulligan RB. Terapia Manualna. Zdrowie dla Wszystkich, Kraków 2003
16. Olszewski J.: Fizjoterapia w wybranych dziedzinach medycyny. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2011.
17. Richter P, Hebgen E. Punkty spustowe i łańcuchy mięśniowo-powięziowe w osteopatii i terapii manualnej wyd. Galaktyka, Łódź 2010
18. Petty N.J.: Badanie i ocean narządu ruchu. Elsevier Urnab & Partner 2010.
19. Schultz RL: „Nieskończona sieć. Anatomia powięzi w działaniu”, Virgo, Wydanie I, Warszawa 2009

Punkty ECTS (1 pkt – 25-30 godz. pracy studenta)

RODZAJ ZAJĘĆ	GODZINY
Godziny kontaktowe	60
Przygotowanie do zajęć	30
Zapoznanie się ze wskazaną literaturą	0
Napisanie projektu	0
Przygotowanie raportu	0
Przygotowanie do egzaminu	0
Razem = 90 godz. = 3 ECTS	